

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

СМЕРНИЦЕ

за подношење пријава по Јавном позиву за доделу пакета подршке јединицама локалне самоуправе за унапређење социјалне заштите

Рок за достављање пријава: 23.06.2023.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

САДРЖАЈ:

1. УВОД	2
2. ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ВРСТЕ ПОДРШКЕ	6
3. ПРАВИЛА КОНКУРСА	11
3.1 Критеријуми за конкурисање	11
3.2 Како конкурисати и процедуре које треба испоштовати	11
3.3 Где и како послати конкурсну документацију?	12
3.4 Рок за достављање пријаве	13
3.5 Додатне информације	13
3.6 Процес евалуације и селекције пријава	13
4. ЛИСТА ОБАВЕЗНИХ ПРАТЕЋИХ ДОКУМЕНАТА КОЈА СЕ ДОСТАВЉАЈУ НА НОСАЧУ ПОДАТАКА УСБ-у	17

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

1. УВОД

1.1. О пројекту

Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије (СКГО) и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања започели су 16. јануара 2023. године реализацију пројекта под називом „Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“ – Програм ИПА 2020. У питању је трогодишњи пројекат који финансира Европска унија у оквиру ИПА 2020 чија укупна вредност износи 6,5 милиона евра. Тело за уговарање је Министарство финансија – Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније.

Програм ће допринети побољшању ефикасности политика социјалног укључивања како би се подстакле једнаке могућности и активно учешће жена и мушкараца из најугроженијих и маргинализованих група.

Реализацијом овог Програма биће створени услови за унапређење квалитета и обима услуга социјалне заштите и подстицање инклузије угрожених група, посебно ромске популације, на локалном нивоу кроз постизање следећих специфичних циљева:

- 1) Унапређени правни, финансијски и институционални механизми за одрживо планирање и функционисање социјалне заштите на локалном нивоу;
- 2) Унапређено спровођење локалних мера и механизма за инклузију Рома;
- 3) Побољшан квалитет услуга социјалне заштите и мера инклузије Рома на локалном нивоу.

1.2. Стратешки и правни оквир у области социјалне заштите у Републици Србији

Стратешка оријентација Републике Србије у области развоја социјалне заштите заснована је на ЕУ и националном стратешком и правном оквиру и усмерена на процесе децентрализације и деинституционализације, као и на развој услуга социјалне заштите на нивоу јединица локалне самоуправе (ЈЛС). Иако су реформе социјалне заштите у последњих неколико година спроведене без постојеће секторске стратегије, пошто је Стратегија развоја социјалне заштите усвојена 2005. године истекла, Влада Републике Србије усмеравала је реформе у области социјалне заштите кроз националне извештаје о социјалном укључивању и смањењу сиромаштва¹ који су усвајани на сваке три године почев од 2011. Стратешка оријентација садржана је и у Програму реформи политике запошљавања и социјалне политике (ЕСРП)²

¹ Влада Републике Србије припремила је и усвојила три извештаја који су доступни на следећем линку: <https://socijalnoukljucivanje.gov.rs/category/documents?search-type=documents&s=national+report>

² Програм реформи политике запошљавања и социјалне политике (ЕСРП) усвојила је Влада Републике Србије у мају 2016. Одлучено је да примена ЕСРП буде стратешки процес структуриран по моделу Стратегије „Европа 2020“ коју примењују државе чланице, и који ће пратити процес европских интеграција као главни механизам за дијалог о приоритетима Републике Србије у области социјалне политике и запошљавања у процесу приступања ЕУ. Кључни изазови у социјалној и дечијој заштити идентификовани у ЕСРП-у су: повећање обухвата и унапређење адекватности новчаних давања усмерених на сиромашне, уз уважавање буџетских могућности; повећање подршке природној породици ради спречавања одвајања деце, наставак процеса деинституционализације, развој услуга у заједници; сегментираност дуготрајне неге, неповезаност новчаних давања са услугама, недовољна доступност услуга за дуготрајну негу; унапређење квалитета услуга, јачање контролних и регулаторних механизма, мониторинга и евалуације; повезивање центара за социјални рад са институцијама које обезбеђују услуге из области здравствене заштите,

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

усвојеном 2016. године, као и Програму економских реформи (ЕРП)³ који на годишњем нивоу усклађује приоритете у различитим областима, укључујући и област социјалне заштите. Штавише, у оквиру процеса приступања Србије ЕУ, развој социјалне заштите је дефинисан и усмерен кроз различита поглавља, а кључна поглавља су Поглавље 19 (Социјална политика и запошљавање) и Поглавље 23 (Правосуђе и основна права) са одговарајућим акционим плановима⁴, која дефинишу приоритете, мере и активности у области унапређења система социјалне заштите у Србији у складу са стандардима ЕУ.

Током протеклих неколико година покренут је процес израде нове Стратегије развоја социјалне заштите (јавне консултације на први нацрт одржане су 2019. године). У складу са новоусвојеним Акционим планом за спровођење Програма Владе 2023-2026⁵, доношење нове Стратегије развоја социјалне заштите планирано је за други квартал 2024. године⁶.

Стратегија деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период од 2022. до 2026. године усвојена је у јануару 2022. године, и очекује се усвајање пратећег акционог плана у наредном периоду. Основни циљ Стратегије је остваривање права на живот у заједници корисника социјалне заштите кроз процесе деинституционализације и социјалне инклузије. Стратегијом је, између осталог, предвиђено повећање броја услуга социјалне заштите у заједници (ниво надлежности ЈЛС), повећање обухвата корисника услуга, повећање буџетских издвајања за услуге социјалне заштите и доношење локалних стратешких планова за развој услуга социјалне заштите.

Други важан стратешки документ је Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом 2020-2024. У складу са овом стратегијом, унапређење квалитета живота особа са инвалидитетом подразумева доношење програма деинституционализације, трансформацију резиденцијалних установа, уз обезбеђивање адекватне подршке за живот у заједници и породици, као и развој услуга подршке за самостални живот у заједници, укључујући услуге које се пружају у оквиру система социјалне заштите. Усвајање одговарајућег акционог плана за спровођење ове стратегије за период 2023-2024. се очекује, с обзиром да је претходни истекао.

Поред актуелног стратешког оквира, основни правни оквир у области социјалне заштите дефинисан је Законом о социјалној заштити⁷, Законом о финансијској подршци породици са

образовања и запошљавања, али и са полицијом, ОЦД које заступају поједине угрожене групе, Црвеним крстом, одговарајућим службама локалне самоуправе.

³ Нови Програм економских реформи за период од 2023. до 2025. године усвојен је у јануару 2023. године. Доступан на: https://www.mfin.gov.rs/upload/media/n3q7Ti_63e625c76e357.pdf

⁴ Акциони план за Поглавље 19 усвојен је у мају 2020. године (доступан на: <https://www.minrzs.gov.rs/sites/default/files/2020-06/AP19%20ENG%20FINAL%20-%202020.docx>), док је Акциони план за Поглавље 23 усвојен 2016. а ревидиран 2020. године (доступан на: <https://mpravde.gov.rs/files/Revised%20AP23.docx>).

⁵ Акциони план за спровођење програма Владе Републике Србије 2023-2026; Доступан на: https://www.srbija.gov.rs/extfile/sr/686961/akcioni_plan_za_sprovođenje_programa_vlade_2023-2026_cyr8.pdf

⁶ Стратегија развоја социјалне заштите засниваће се на ex-post анализи претходне стратегије и на ex-ante анализи ефеката социјалне заштите за период 2022-2030. Оба документа доступна су на: <https://www.minrzs.gov.rs/sr/dokumenti/ostalo/sektor-za-socijalnu-zastitu/ex-post-analiza-strategije-razvoja-socijalne-zastite>. Ex-ante анализа ефеката идентификовала је 10 кључних изазова за даљи развој система социјалне заштите у Србији које је потребно решити у новој стратегији и операционализовати у акционом плану за спровођење стратегије.

⁷ Закон о социјалној заштити („Сл. Гласник РС“ бр. 24/2011 и 117/2022 – УС)

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

децом⁸, Породичним законом⁹, Законом о социјалној карти¹⁰ и Законом о правима корисника услуга привременог смештаја у социјалној заштити¹¹. Надлежности у овој области деле централни и локални ниво власти. Централни ниво пружа различите облике финансијске подршке и низ услуга¹², док је у другим сегментима систем социјалне заштите високо децентрализован и већина услуга социјалне заштите је делегирана локалним самоуправама. Основна мотивација за децентрализацију социјалне заштите је да се адекватно одговори на потребе грађана на нивоу ЈЛС, посебно када су у питању услуге социјалне заштите.

1.3. Систем социјалне заштите на локалном нивоу

Планирање локалних политика и мера у области социјалне заштите је веома важан део процеса успостављања квалитетних услуга. На локалном нивоу, најчешћи плански документ је Стратегија развоја социјалне заштите, док је најчешћи нормативни документ којим су регулисана права и услуге у области социјалне заштите Одлука о социјалној заштити¹³. Локалне самоуправе имају обавезу утврђивања Програма унапређења социјалне заштите којим, на основу Закона о социјалној заштити¹⁴, треба да дефинишу мере и активности за подстицање и развој постојећих и успостављање нових услуга и који треба да буду усклађени са стратегијом развоја коју доноси Влада. Крајњи циљ подршке система социјалне заштите усмерене ка појединцима и породицама је побољшање квалитета живота, односно отклањање или ублажавање ризика од неповољних животних околности.

Кључни проблеми у планирању социјалне заштите на локалном нивоу јесу недостатак одрживих механизма за мониторинг и евалуацију стратешких приоритета на локалном нивоу, недовољна предвидљивост трендова у развоју система социјалне заштите, недовољно учешће корисника и недовољни људски ресурси у локалним самоуправама за спровођење процеса планирања социјалне заштите на холистички начин што негативно утиче на одрживост локалних услуга или доводи до недоследности докумената на локалном нивоу.

Друга важна компонента система социјалне заштите су пружаоци услуга социјалне заштите које обезбеђује ЈЛС. Закон о социјалној заштити увео је плурализам пружалаца услуга као новину у систем социјалне заштите у Србији. Градови и општине су оснивачи центара за социјални рад, а могу оснивати и установе за пружање услуга социјалне заштите (нпр. центре за развој локалних услуга). Према садашњем законском оквиру, локалне власти могу пружати своје услуге преко центара за социјални рад, центара за развој локалних услуга или преко лиценцираних пружалаца услуга спровођењем процеса јавних набавки¹⁵. Данас, услуге на локалном нивоу претежно пружају пружаоци услуга из општег сектора (удружење

⁸ Закон о финансијској подршци породици са децом („Сл. Гласник РС“ бр. 113/2017, 50/2018, 46/2021 - УС, 51/2021 - УС, 53/2021 - УС, 66/2021, 130/2021)

⁹ Породични закон („Сл. Гласник РС“ бр. 18/2005, 72/2011 и 6/2015)

¹⁰ Закон о социјалној карти („Сл. гласник РС“, бр. 14/2021)

¹¹ Закон о правима корисника услуга привременог смештаја у социјалној заштити („Сл. гласник РС“, бр. 126/2021)

¹² Републичка влада финансира финансијску подршку (осим једнократне новчане помоћи), услуге резиденцијалног и породичног смештаја, услуге смештаја за жртве трговине људима, услуге саветовања и обуке за хранитеље и усвојитеље и услуге становања уз подршку за особе са инвалидитетом, осим у јединицама локалне самоуправе чији је степен развијености изнад републичког просека.

¹³ Одлуком о социјалној заштити утврђује се право на материјалну подршку и услуге социјалне заштите, за које је надлежна ЈЛС.

¹⁴ Закон о социјалној заштити („Сл. Гласник РС“ бр. 24/2011 и 117/2022 – УС), члан 20

¹⁵ СКГО је развила и свим ЈЛС обезбедила доступне смернице односно Водич за јавне набавке у социјалној заштити.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

грађана, привредно друштво, предузетник, физичко лице¹⁶). Са друге стране, 32,2% ЈЛС има само једну услугу социјалне заштите коју пружа лиценцирани пружалац, што није у складу са стратешким приоритетом плурализма услуга социјалне заштите. Још увек постоје ЈЛС које немају локалне услуге социјалне заштите које пружа лиценцирани пружалац – 14 ЈЛС у 2020. години (8 од ових 14 ЈЛС није имало локалне услуге социјалне заштите које пружа лиценцирани пружалац у свим извештајним периодима).

Иако је развој услуга у заједници био у фокусу реформе система социјалне заштите, мрежа ових услуга је и даље слабо развијена, услуге као такве нису подједнако доступне и обухват корисника је низак. Такође, значајан број успостављених услуга није доступан током целе године у свим ЈЛС.

Плурализам пружалаца услуга подстиче побољшање квалитета и смањење цена услуга. У том смислу, активности ЈЛС треба да садрже и елемент подршке потенцијалним пружаоцима услуга и/или обезбеђивање услуга социјалне заштите путем међуопштинске сарадње.¹⁷

Трећи важан фактор у пружању локалних услуга је систем финансирања. Разлике у издацима за услуге социјалне заштите по глави становника између ЈЛС не могу се објаснити разликама између ЈЛС као што су број становника, територија, ниво развијености, величина буџета итд. Веома је важно имати у виду да се велики број локалних самоуправа ослања на наменске трансфере као извор финансирања услуга (65 ЈЛС, односно више од 60% ЈЛС које су добиле трансфере). С обзиром да је на основу стратешке оријентације на националном нивоу посебна пажња усмерена на развој дневних услуга у заједници и услуга подршке за самосталан живот у циљу смањења ризика од институционализације, наменски трансфери су били један од кључних механизма пружања подршке локалним самоуправама¹⁸. Трансфери су усмерени ка ЈЛС из II, III и IV групе развијености.¹⁹

Практично искуство и спроведене анализе указују да постоји значајан простор за унапређење услуга²⁰ у погледу распрострањености, квалитета, доступности, обухвата корисника, пружалаца услуга, начина финансирања, мониторинга и извештавања о пружању услуга. Важан аспект развоја социјалне заштите и унапређења јавног интереса, а уједно и један од највећих изазова, јесте **активно укључивање**, односно **развијање интегративних услуга и успостављање иновативних услуга на локалном нивоу, уз развој међуопштинске сарадње**. Овај приступ захтева добро познавање потреба корисника услуга, али и шире заједнице. Због тога је важно унапредити процес доношења одлука и

¹⁶ Извештај о услугама социјалне заштите на локалном нивоу које пружају лиценцирани пружаоци услуга у 2021. години, Републички завод за социјалну заштиту, децембар 2022, стр 18

¹⁷ Међутим, према подацима СКГО из априла 2021. године, прикупљеним на узорку од 67 ЈЛС, ниједна од анкетираних ЈЛС није успоставила међуопштинску сарадњу у области социјалне заштите на основу споразума о сарадњи. С друге стране, шест ЈЛС је у процесу оснивања установе за пружање услуга социјалне заштите, а 24 ЈЛС планирају оснивање. 38 од 67 ЈЛС изразило је интересовање за израду процене исплативости за оснивање нових уснова у овој области.

¹⁸ У 2021. години Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања издвојило је 556 милиона динара за финансирање услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС.

¹⁹ На основу Уредбе о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину. На основу спроведене ех-рост анализе ефеката примене Уредбе о наменским трансферима, у наредном периоду планирана је ревизија ове уредбе. Такође, биће развијен концепт политике о наменским трансферима ради подршке планирању и примени наменских трансфера како би се испунили њихови примарни циљеви.

²⁰ У циљу подршке ЈЛС у развоју и одрживости услуга социјалне заштите, СКГО је објавила Водич за локалне самоуправе: „Модели и препоруке за унапређење планирања и спровођења поступака јавних набавки за набавку услуга социјалне заштите и праћење реализације уговора о јавној набавци“.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

осигурати пуну укљученост локалне заједнице, посебно група и заједница заинтересованих за развој локалних услуга.

Имајући у виду претходно, у даљем развоју и реформама система социјалне заштите посебну пажњу треба посветити развијању постојећих и успостављању нових услуга социјалне заштите на локалном нивоу, које подржавају процес деинституционализације и које одговарају потребама осетљивих друштвених група. Ово представља најефикаснији начин да се спречи потреба за институционалном заштитом, пружи подршка кориснику у мање рестриктивном окружењу, односно у локалној заједници, и допринесе њиховом социјалном укључивању.

2. ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ВРСТЕ ПОДРШКЕ

2.1 Опис пакета подршке

У циљу унапређења капацитета у различитим областима надлежности јединица локалне самоуправе, СКГО већ дуги низ година спроводи пакете подршке општинама (ППО) као вид стручно-техничке подршке у форми унапред дефинисаног сета активности прилагођених решавању одређених изазова односно постизању унапред дефинисаних циљева. Узимајући у обзир локални контекст и потребе и тежећи укључивању свих релевантних актера, пакети подршке укључују директан ангажман стручњака у пружању подршке ЈЛС у унапређењу постојећих или развоју нових процедура и аката у складу са развијеним моделима, као и обуке, радионице, менторски рад и друге видове саветодавне подршке.

Како би се пружила подршка јединицама локалне самоуправе за унапређење система социјалне заштите на локалном нивоу, у оквиру Програма, **пored техничке подршке за унапређење система социјалне заштите на локалном нивоу пакетом подршке предвиђена је и финансијска подршка у виду бесповратних средстава за успостављање/проширење минимум једне услуге социјалне заштите.**

Пакет подршке треба да резултира унапређеним правним, финансијским и институционалним механизмима за одрживо планирање и функционисање социјалне заштите на локалном нивоу, у складу са важећим правним оквиром.

Јединицама локалне самоуправе биће омогућена подршка за развој локалних политика, израду и унапређење локалног нормативног оквира од значаја за успостављање нових и унапређење постојећих услуга социјалне заштите, а на основу идентификованих потреба грађана и грађанки и капацитета пружалаца услуга да на њих одговоре, као и за успостављање механизма за мерење ефеката усвојених локалних политика и услуга које се обезбеђују, а кроз примену следећих методологија које ће развити СКГО:

- методологије за процену потреба корисника/потенцијалних корисника и за идентификацију ресурса пружалаца услуга на локалном нивоу,
- методологије за праћење, оцену и извештавање, посебно о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга, као и за мерење њиховог ефекта (исхода) на квалитет живота корисника,
- методологије формирања цене услуга социјалне заштите.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

Пакет подршке ће такође допринети стављању корисника у центар система на начин који подразумева прилагођавање услуга индивидуалним потребама корисника, развијање критеријума за избор корисника, уз обезбеђено учешће корисника у оцени ефеката и квалитета услуга.

Спровођење пакета подршке ће, са једне стране, омогућити тестирање и оцену унапређених стандарда, методологија и модела за обезбеђивање и пружање услуга социјалне заштите на локалном нивоу, док ће истовремено, са друге стране, обезбедити информације и податке неопходне за унапређење јавних политика на националном нивоу, као и информације о примени постојећих јавних политика у области социјалне заштите у пракси.

Планирано трајање реализације подршке је оквирно 24 месеца (12 месеци техничке подршке и 12 месеци финансијске подршке).

Активности предвиђене овим конкурсом дефинисане су на основу идентификованих потреба ЈЛС у погледу успостављања ефикасног система социјалне заштите на локалном нивоу, сагледавањем информација о стању и потребама за подршком чланица СКГО (добијене реализацијом различитих активности, рада СКГО Одбора за здравље и социјалну политику, Мреже за социјалну заштиту, путем сервиса „Постави питање“), релеватних истраживања у области социјалне заштите и путем налаза Анализе стања у области социјалне заштите спроведене у оквиру Пројекта, а све у складу са стратешким усмерењем Републике Србије у области социјалне заштите.

2.2 Структура пакета подршке

У оквиру овог позива, предвиђена је **подршка за 20 ЈЛС** и то за:

- **15 ЈЛС, стручно-техничка подршка у успостављању/унапређењу локалних планских, правних, финансијских и институционалних механизма за планирање и функционисање система социјалне заштите.** Поред стручно-техничке, предвиђена је и финансијска подршка висине до 60.000,00 ЕУР за увођење нове/нових или унапређење постојећих стандардизованих услуга социјалне заштите на локалном нивоу²¹ (нпр. нова услуга која тренутно није обезбеђена у ЈЛС или развој/проширење постојеће услуге како би се повећао обухват корисника и/или повећала територијална доступност услуге и слично) са фокусом на услуге које доприносе процесу деинституционализације и превенцији институционализације;
- **5 ЈЛС, стручно-техничка подршка у развоју "нових механизма" и специфичних аспеката система социјалне заштите, односно за развој иновативних и/или интегрисаних²², као и услуга које се обезбеђују путем**

²¹ Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите („Сл.гласник РС“, бр.42/2013, 89/2018 и 73/2019)

²² Нестандардизоване услуге или услуге које користе међусекторски приступ, а које имају законску основу у систему социјалне заштите. Пружање подршке успостављању оваквих услуга обезбедило би сарадњу система социјалне заштите, здравствене заштите и образовања на нивоу обезбеђивања иновативних и интегрисаних услуга социјалне заштите у оквиру надлежности ЈЛС у складу са потребама корисника/потенцијалних корисника. Стављањем формулације услуга социјалне заштите, на начин како су уређене прописима, у контекст социјалних иновација, може се закључити да су иновативне све оне услуге које дају боље резултате при испуњавању потреба корисника, а разликују се од постојећих услуга социјалне заштите према сврси, циљној групи или активностима које се предузимају.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

међуопштинске сарадње (са нагласком на стандардизоване услуге социјалне заштите)²³ **које доприносе процесу деинституционализације и превенцији институционализације.** Поред стручно-техничке, предвиђена је и финансијска подршка висине до 100.000,00 ЕУР за развој и успостављање иновативних и/или интегрисаних услуга, као и услуга које се обезбеђују путем међуопштинске сарадње.

2.2.1 Активности у оквиру техничке подршке

У оквиру техничке подршке разликују се две врсте активности: обавезне и опционе.

Активности које ће бити реализоване у свакој од подржаних ЈЛС (обавезне активности):

A1 - Анализа стања у ЈЛС у области социјалне заштите – анализа стања (прва активности у оквиру пакета подршке) пружиће преглед постојећег планског и нормативног оквира у датој ЈЛС, постојећих институционалних механизма, капацитета и потреба у области социјалне заштите. Израда анализе биће заснована на партиципативном приступу, обезбеђујући укљученост свих релевантних актера.

A2 - Подршка у практичној примени методологије за процену потреба корисника/потенцијалних корисника на територији локалне самоуправе, као и за идентификацију ресурса пружалаца услуга на локалном нивоу – проценом ће бити обухваћене потребе свих идентификованих корисничких група, а не само оне које ће бити обухваћене услугом/услугама чије спровођење је предвиђено у оквиру финансијске подршке овог Пакета. На основу налаза процене подржана ЈЛС ће спровести приоритизацију потреба за обезбеђивањем подршке кроз успостављање/унапређење услуга социјалне заштите, што представља основ за измену/израду Одлуке о социјалној заштити. Такође, налази процене ће служити као основ при изради Програма унапређења социјалне заштите у подржаној ЈЛС.

A 3 - Подршка у изради локалног планског документа у области социјалне заштите - јединицама локалне самоуправе ће бити пружена подршка у изради Програма унапређења социјалне заштите према моделу који ће СКГО развити, а имајући у виду обавезу ЈЛС, дефинисану Законом о социјалној заштити, да у Програму унапређења социјалне заштите утврде мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите. Наведени документ биће израђен у складу са методологијом за израду докумената јавних политика предвиђених Законом о планском систему.

A 4 - Подршка у изради/ревизији локалних нормативних аката у области социјалне заштите у складу са моделима које је СКГО развио и то:

- одлуке о правима и услугама у социјалној заштити – у складу са потребама, јединицама локалне самоуправе ће бити пружена подршка да израде нову или израде измене и допуне постојеће одлуке којом су регулисана права и услуге у области социјалне заштите. Ова активност није ограничена садржајем финансијске подршке у

²³ Имајући у виду нови законски оквир (измене и допуне Закона о локалној самоуправи) и садржај појединих локалних услуга, даље реформе захтевају развој међуопштинске сарадње. С тим у вези, СКГО је развила три модела међуопштинских споразума у области социјалне заштите, на основу потреба ЈЛС: (1) Модел споразума о оснивању заједничке установе социјалне заштите, (2) Модел споразума о заједничкој спровођењу јавне набавке социјалних услуга, и (3) Модел уговора о уступању обављања послова установе социјалне заштите. Ови модели ће бити усклађени са правним оквиром и прилагођени потребама корисника током целог пројекта. По потреби ће се развијати и нови модели.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

оквиру пакета подршке, односно подршка у изради или ревизији одлуке укључиће регулисање свих услуга које обезбеђује ЈЛС. У спровођењу ове активности као усмеравајући биће коришћен модел одлуке који је израдио СКГО;

- пратећих правилника за обезбеђивање и пружање услуга предвиђених одлуком о социјалној заштити – у оквиру ове активности предвиђена је подршка изради правилника у складу са моделима правилника које је развио СКГО²⁴, а у циљу уређивања система обезбеђивања услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС;
- ЈЛС које се определе за развој иновативне и/или интегрисане услуге биће пружена подршка изради/прилагођавању пратећих општинских аката за обезбеђивање одабране услуге за коју нису дефинисани стандарди на националном нивоу;

A5 – Подршка унапређењу система праћења (мониторинга), вредновања (евалуације) и извештавања о ефектима локалне политике у области социјалне заштите – ова активност предвиђа подршку у практичној примени методологије за праћење, оцену и извештавање, посебно о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга, као и за мерење њиховог ефекта (исхода) на квалитет живота корисника, укључујући модел извештаја о праћењу пружања услуга социјалне заштите у циљу обезбеђења одрживости услуга;

A6 - Подршка изради програмског буџета и плана (јавних) набавки услуга социјалне заштите – ова активност подразумева стручну подршку у планирању и припреми програмског буџета у области обезбеђивања услуга социјалне заштите (Програм 11: Социјална и дечија заштита и програмске активности) у складу са развијеним моделом и смерницама за израду програмског буџета Министарства финансија; такође, јединицама локалне самоуправе биће пружена подршка у изради плана набавки услуга социјалне заштите и подршка у примени развијених модела и препорука за унапређење планирања и спровођења поступка јавних набавки за набавку услуга социјалне заштите и праћења реализације уговора о јавној набавци;

A7 - Подршка у изради предлога пројекта за финансирање успостављања/развоја једне или више одабраних услуга социјалне заштите са фокусом на услуге које доприносе процесу деинституционализације и превенцији институционализације – ова активност предвиђа подршку ЈЛС у припреми предлога пројекта у складу са процедурама Европске уније. Током реализације активности техничке подршке идентификоваће се додатне активности које су неопходне за успостављање система пружања циљаних услуга социјалне заштите, а које захтевају додатна финансијска средства. У том смислу ЈЛС ће бити пружена подршка у идентификацији и разради активности, дефинисању циљева, резултата, индикатора и осталих елемената који чине предлог пројекта укључујући и подршку и идентификацији трошкова потребних за реализацију планираних активности односно изради буџета пројекта.

²⁴ Модел Правилника о условима за обезбеђење и пружање услуге помоћ у кући; Модел Правилника о условима за обезбеђење и пружање услуге дневни боравак; Модел Правилника о условима за обезбеђивање и пружање услуге лични пратилац детета; Модел Правилника о условима за обезбеђење и пружање услуге персоналне асистенције; Модел Правилника о условима за обезбеђење и пружање услуге свратишта; Модел Правилника о условима за обезбеђење и пружање услуге смештаја; Модел Правилника о условима за обезбеђење и пружање услуге становање уз подршку

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

Поред обавезних активности у оквиру техничке подршке, изабране јединице локалне самоуправе које се за њих определе добиће подршку у спровођењу опционе активности:

O1 - Подршка у изради/ревизији локалних нормативних аката у области социјалне заштите у складу са моделима које је СКГО развио и то:

- Правилник о утврђивању економске цене услуге са методологијом за формирање цене услуга;
- Правилник о утврђивању критеријума за учешће корисника у цени услуге;
- Правилник о критеријумима за остваривање права на услуге социјалне заштите у надлежности ЈЛС у складу са начелима ефикасности и правичности

У погледу подршке за развој услуга које се обезбеђују путем међуопштинске сарадње, ЈЛС која је подносилац пријаве за пакет подршке по овом Јавном позиву добиће целокупну горенаведену стручно-техничку подршку, док ће заједно са партнерским ЈЛС добити подршку у изради/прилагођавању одговарајућег модела споразума о међуопштинској сарадњи у области социјалне заштите применом неког од следећих модела: (i) Модел споразума о оснивању заједничке установе социјалне заштите, (ii) Модел споразума о заједничком спровођењу јавне набавке социјалних услуга, (iii) Модел уговора о уступању обављања послова установе социјалне заштите, односно неког другог модела у складу са потребама ЈЛС.

Подршка успостављању Протокола о међусекторској сарадњи биће пружена изабраним ЈЛС које буду развијале неку од интегрисаних (међусекторских) услуга.

За развој иновативних/интегрисаних услуга као и услуга обезбеђених путем међуопштинске сарадње биће пружена додатна подршка у припреми аката неопходних за успостављање и обезбеђивање услуге који нису обухваћени обавезном активношћу А4, а на основу утврђених потреба конкретне ЈЛС на основу пријавног формулара и реализације обавезне активности А1.

2.2.2 Финансијска подршка

Финансијска подршка биће обезбеђена за успостављање/унапређење система социјалне заштите у складу са приоритизованим потребама ЈЛС. С обзиром да ће бити реализована у форми пројекта, неопходно је да поред успостављања/проширења услуге/услуга за које се ЈЛС определи, обухватиће и друге активности са циљем унапређења система социјалне заштите. Врсте трошкова који ће моћи да буду финансирани у оквиру финансијске подршке ће бити утврђени након спроведене прве обавезне активности А1 у свим подржаним ЈЛС. У погледу активности које се односе на обезбеђивање остваривања основних захтева (минималних структуралних и функционалних стандарда) који се морају испунити како би се пружиле услуге социјалне заштите неће моћи да обухвате изградњу или реконструкцију објеката, већ евентуално инвестиције мањег обима (адаптације постојећег простора у својини ЈЛС и његово опремање). ЈЛС ће бити у обавези да кофинансира минимум 10% од укупне вредности пројекта. Предлог пројекта који буде развијен у оквиру обавезне активности А7 ће пре закључивања Уговора о донацији бити оцењен од стране комисије за оцену квалитета пројекта.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

3. ПРАВИЛА КОНКУРСА

У наставку Смерница појашњавају се правила за подношење пријава, селекцију и реализацију пакета подршке ЈЛС, а у сагласности са активностима предвиђеним у оквиру Програма.

3.1 Критеријуми за конкурисање

Право на остваривање подршке у оквиру Јавног позива имају јединице локалне самоуправе²⁵.

Подношењем пријаве на конкурс, ЈЛС се пријављује и за стручно-техничку и за финансијску подршку.

Уколико се ЈЛС у Обрасцу за пријављивање не определи за неки од нових механизма социјалне заштите (иновативни/интегративни/међуопштински) подразумева се да је пријава поднета за област увођења/развоја стандардизованих услуга.

Остали критеријуми за конкурисање:

- ЈЛС може учествовати само у једној пријави по овом позиву, било као подносилац пријаве било као партнер у оквиру развоја међуопштинске услуге
- ЈЛС које се пријављују за подршку за развој међуопштинске услуге уз пријаву треба да поднесу и Изјаве о партнерству у успостављању међуопштинске сарадње партнерске/партнерских ЈЛС (Прилог 3);
- У случају интегрисане (међусекторске) услуге подносилац пријаве мора доставити изјаве установе/институције/организације о спремности на сарадњу ради успостављања интегрисане услуге у оквиру пакета подршке и обезбеђивању одрживости у пружању услуге;

3.2 Како конкурисати и процедуре које треба испоштовати

Конкурсна документација

- 1) **Попуњен и потписан Образац за пријаву:** неопходно је доставити оригинал и три копије Обрасца за пријаву ЈЛС за пакет подршке локалним самоуправама за унапређење социјалне заштите (Прилог 1) потписаног од стране председника општине/градоначелника.
- 2) **Изјаву о спремности за коришћење пакета подршке за унапређење услуга социјалне заштите** (Прилог 2), **коју је потписао председник општине/градоначелник** (оригинал документа).
- 3) **Изјава/е о партнерству у успостављању међуопштинске сарадње потписане од стране председника општине/градоначелника партнерских ЈЛС** (оригинал документа) (Прилог 3) – за ЈЛС које се пријављују за успостављање услуга социјалне заштите обезбеђених путем међуопштинске сарадње;

²⁵ У складу са чл. 64 - 67 и 209. Закона о социјалној заштити ("Сл. гласник РС", бр. 24/2011 и 117/2022 - одлука УС).

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

- 4) **Изјава/е о партнерству у обезбеђивању интегрисане (међусекторске) услуге социјалне заштите потписане од стране овлашћених лица партнерских установа/институција/организација** (оригинал документа) (Прилог 4) - за ЈЛС које се пријављују за развој интегрисане услуге;
- 5) **Носач података УСБ са пратећом документацијом**, која је **наведена у одељку 4 ових смерница**. Пратећа документа, којима потврђујете наводе из Обрасца за пријаву, се достављају у електронском формату на носачу података УСБ-у;
- 6) **Листа за проверу потпуности поднесене пријаве** (Прилог 5).

ДОДАТНЕ НАПОМЕНЕ У ВЕЗИ СА КОНКУРСНОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ:

- Подносиоци пријава морају се придржавати задатих материјала који чине конкурсну документацију.
- Пријава и изјаве/сагласности морају бити попуњени на рачунару и на српском језику. Обрасци попуњени руком неће бити разматрани.
- Молимо Вас да Образац за пријаву попуните пажљиво и што јасније како би се могао адекватно оценити.

3.3 Где и како послати конкурсну документацију?

Пријаве је потребно доставити на доле наведену адресу, у запечаћеној коверти (препоручена пошиљка, преко приватне курирске службе или се доставља лично). У случају личне доставе, достављачу ће бити уручена потписана и датирана потврда о пријему пошиљке.

Поштанска адреса, адреса за лично достављање или путем приватне курирске службе:

СТАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ГРАДОВА И ОПШТИНА –
САВЕЗ ГРАДОВА И ОПШТИНА СРБИЈЕ (СКГО)

„Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“

Македонска 22/VIII, 11000 БЕОГРАД

Република Србија

Пријаве које су достављене другим путем (нпр. факсом или електронском поштом), као и пријаве које су достављене на другу адресу, неће бити разматране.

На коверти мора бити назначено следеће:

“Пријава на конкурс за доделу пакета подршке јединицама локалне самоуправе за унапређење социјалне заштите”, пун назив и адреса подносиоца пријаве, као и текст **“Не отворати пре званичног састанка за отварање пријава”**

На полеђини коверте треба навести назив града/општине, име, функцију и број телефона контакт особе.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

3.4 Рок за достављање пријаве

Рок за достављање пријаве је **петак, 23.06.2023.** године, чија се испуњеност доказује потврдом о датуму отпреме пошिल्ке или поштанским жигом. У случају личне доставе, рок за доставу је наведеног датума до 16:00 часова по локалном времену, о чему се издаје потписана и датирана потврда. Пријава достављена након предвиђеног рока неће се узимати у разматрање.

3.5 Додатне информације

Током трајања Позива планирано је 5 регионалних информативних састанака током којих ће услови пријављивања на конкурс бити детаљније представљени, и то:

Редни бр састанка:	Датум и време	Место
Информативни састанак 1	01.06.2023. године	Београд
Информативни састанак 2	02.06.2023. године	Нови Сад
Информативни састанак 3	06.06.2023. године	Краљево
Информативни састанак 4	07.06.2023. године	Крагујевац
Информативни састанак 5	08.06.2023. године	Ниш

Обавештење о овим информативним састанцима су доступни и на интернет страници СКГО у секцији „Конкурси“. За додатне информације заинтересовани подносиоци могу се обратити СКГО сваког радног дана у периоду трајања конкурса електронском поштом на адресу jovana.ilic@skgo.org;

За питања од општег значаја за процес конкурисања упућена до 09.06.2023. године – СКГО ће објављивати одговоре на интернет страници СКГО у секцији „Конкурси“.

3.6 Процес евалуације и селекције пријава

Процену примљених пријава за пакет подршке за унапређење социјалне заштите ће спровести евалуациона комисија основана од стране СКГО.

Све пријаве које су доставили подносиоци оцењиваће се у складу са следећим корацима и критеријумима:

Корак 1: Отварање и административна провера

У оквиру овог корака провераваће се:

- Поштовање рока за подношење пријаве. Уколико рок није испоштован, пријава ће бити одбачена;
- Да ли пријава садржи потпуну конкурсну документацију у складу са захтевима који су наведени у одељку 3.2. и одељку 4. ових смерница. У случају да пријава не садржи све захтеване материјале који чине конкурсну документацију, биће одбачена.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

Корак 2: Техничка евалуација пријава

Пријаве које прођу административну проверу биће оцењене од стране Комисије за евалуацију и рангирање пријава на основу информација које су наведене у Обрасцу за пријаву за тражени пакет подршке.

Приоритет приликом селекције ће имати следеће ЈЛС у којима се налазе установе у трансформацији (Активност 4.1. у оквиру Резултата 4 Годишњег програма деловања за Републику Србију за 2020. годину): Нови Сад, Крагујевац, Жабал, Петровац на Млави и Блаце.

Техничка оцена пријава ће бити извршена на основу критеријума за оцењивање датим у табели која следи, а са становишта квалитета описа и информација датих у Обрасцу за пријаву и узимајући аргументовану потребу за подршком и исказану спремност ЈЛС за постизање очекиваних резултата.

Референце у табели на одељке пријавног обрасца који се бодује, односе се на Образац за пријаву ЈЛС за пакет подршке локалним самоуправама за унапређење социјалне заштите - Прилог 1.

Код критеријума Релевантност, већи број бодова (до максималног) биће додељен оним ЈЛС за које се на основу података у Обрасцу пријаве утврди да су слабије унапредовале у уређењу система као и пружању услуга социјалне заштите.

Критеријуми за оцењивање	Максималан број бодова	Одељци Обрасца за пријаву
ПОСТОЈЕЋИ КАПАЦИТЕТИ	20	
Да ли је подносилац пријаве јасно представио расположиве ресурсе за имплементацију активности? (постојеће људске капаците, састав тима ангажован на реализацији подршке, техничке ресурсе)	10	7.1, 7.2
Искуство у реализацији пројеката/грантова, а нарочито у области социјалне заштите	10	7.3
РЕЛЕВАНТНОСТ ПРИЈАВЕ	50	
Колико су активности предвиђене пакетом подршке неопходне подносиоцу пријаве имајући у виду изражене потребе и дати пресек стања у области социјалне заштите	25	5.1, 5.3, 5.4, 6.1, 6.2,
Да ли је подносилац пријаве пружао неку од стандардизованих услуга ²⁶	10	5.2, 5.5

²⁶ Десет (10) бодова ће бити додељено оним ЈЛС које немају ниједну успостављену стандардизовану услугу

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

Критеријуми за оцењивање	Максималан број бодова	Одељци Обрасца за пријаву
ЈЛС је обезбедила кључне податке и информације које поткрепљују потребу за услугом/услугама за које подноси захтев за финансијску подршку	5	6.3
Колико је подносилац пријаве у формулару јасно и стратешки дефинисао учешће релевантних заинтересованих страна односно партнера ²⁷	5	6.4
Циљеви и очекивани резултати пројектне идеје су релевантни у односу на описане потребе на локалном нивоу	5	6.3, 8.1
ЕФЕКТИ И ОДРЖИВОСТ	30	
Очекивани ефекти након спровођења пакета подршке на стање у области социјалне заштите у подржаној ЈЛС	15	8.1
Да ли су наведене релевантне информације на основу којих се може закључити да ће резултати постигнути реализацијом пакета бити одрживи и даље надограђивани	15	8.2
Укупан максималан број бодова	100	
Допунски критеријуми за оцењивање: у специфичној ситуацији, уколико након оцењивања по наведеним критеријумима Комисија констатује да две (или више) ЈЛС имају исти број бодова предност у одабиру ће бити дата оној ЈЛС која припада групи нижег степена развијености (сходно Уредби о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе ²⁸);		

Надлежна Комисија ће евентуалне захтеве за додатним објашњењима у току процеса оцењивања подносиоцима пријава упућивати путем електронске поште.

Корак 3: Одабир локалних самоуправа и закључивање Споразума о сарадњи.

Једној ЈЛС може бити додељен само један пакет подршке било у статусу директног корисника пакета или статусу партнера другој ЈЛС за развој међуопштинских услуга.

Подршка може бити додељена оним ЈЛС чије су пријаве оцењене са минимум 60 бодова.

Комисија за евалуацију пријава ће након техничке евалуације анализирати и потврдити коначне ранг листе ЈЛС предложених за пакете подршке и то:

- Пакет техничке и финансијске подршке за прву групу од 15 ЈЛС – Успостављање нових или унапређење постојећих услуга социјалне заштите
- Пакет техничке и финансијске подршке за другу групу од 5 ЈЛС - Развој међуопштинских, иновативних и интегрисаних услуга

²⁷ Посебно у погледу развоја иновативних, интегрисаних и међуопштинских услуга

²⁸ Референтна ће бити јединствена листа развијености региона и ЈЛС у складу са последњом важећом верзијом предметне Уредбе у тренутку конкурсања.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

Подносиоцу пријаве неће бити додељен пакет подршке, уколико за време трајања конкурса покуша да добије поверљиве информације или утиче на представнике управљачких и имплементационих институција Пројекта.

Сви подносиоци пријава, било да су одабрани или не, ће писаним путем, након одлуке Надзорног одбора Програма бити обавештени о резултатима конкурса.

Оквирни период завршетка процеса одабира у оквиру овог позива је **август 2023. године.**

Датум	Активност
24.06.2023	Расписивање конкурса
01.-08.06.2023	Информативни састанци током којих ће детаљније бити представљени услови пријављивања за подршку
09.06.2023	Рок за постављање питања о пријави за подршку за које ће СКГО објављивати одговоре на интернет страници
23.06.2023	Крајњи рок за подношење пријава
јун/јул 2023	Административна провера испуњености критеријума за конкурисање
јун/јул 2023	Техничка евалуација поднетих пријава и селекција ЛС – у складу са процедурама објашњеним у одељку 3.6 ових смерница.
јул/август 2023	Информисање локалних самоуправа о резултатима конкурса – Подносиоци пријава који су учествовали на конкурсима биће обавештени о резултатима конкурса писаним путем.

Након одлуке о одобравању пакета подршке, одабраној ЛС ће бити понуђено да са СКГО потпише Споразум о сарадњи, који ће представљати правни основ за реализацију подршке. Са подносиоцима пријава чије су пријаве одабране, програмски тим ће пре потписања Споразума о сарадњи приступити процесу усаглашавања плана активности за реализацију пакета подршке, при чему ће тај план чинити саставни део Споразума о сарадњи.

Основ за реализацију финансијске подршке биће претходно потписан Уговор о донацији између СКГО и ЈЛС којим ће бити утврђен тачан износ финансијске подршке СКГО као и учешће ЈЛС (минимално 10% вредности финансијске подршке СКГО), а у складу са предлогом пројекта припремљеним у оквиру техничке подршке. Квалитет предлога пројекта у погледу усклађености циљева, очекиваних резултата, укључених заинтересованих страна, планираних активности и буџета, усклађеност буџета са Максималним потенцијалним износом финансијске подршке дефинисан је у оквиру тачке 2.2 ових смерница као и усклађеност предвиђених трошкова са врстама оправданих трошкова биће оцењен од стране комисије за процену предлога пројекта пре закључења Уговора о донацији. У случају да ЈЛС не успе да развије довољно квалитетан предлог пројекта током трајања техничке подршке неће бити у могућности да добије финансијску подршку из Програма.

Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу

4. ЛИСТА ОБАВЕЗНИХ ПРАТЕЋИХ ДОКУМЕНАТА КОЈА СЕ ДОСТАВЉАЈУ НА НОСАЧУ ПОДАТАКА УСБ-У

У оквиру овог одељка Смерница, наведена су сва обавезна пратећа документа која је неопходно доставити на носачу података УСБ-у, у складу са прописаном процедуром и у предвиђеним роковима и у формату дефинисаном у одељку 3 Смерница, како би пријава испунила техничке критеријуме за конкурисање и била разматрана.

Списак пратећих докумената које је неопходно приложити на носачу података УСБ-у у електронском формату:

- 1) Попуњен Образац за пријаву ЈЛС за добијање пакета подршке за унапређење социјалне заштите (Прилог 1) у Word формату;
- 2) Сва документа за које сте у питању 5.1 из Обрасца навели да су усвојени;
- 3) Одлуку о социјалној заштити
- 4) Сва локална правна акта наведена у одговору на питање 5.4